

KONINKLIJK
NEDERLANDS
KORFBAL
VERBOND

ARBITRALE OPLEIDINGEN KNKV

Opleiding tot

Jeugdscheidsrechter

Cursistenmap

INHOUDSOPGAVE

INHOUD	blz. 2
1. INLEIDING	blz. 3
2. TE VOLGEN ROUTE VOOR DE OPLEIDING JEUGDSCHEIDSRECHTER	blz. 4
3. DE WEDSTRIJD	blz. 7
<i>Algemeen</i>	
<i>Voor de wedstrijd</i>	
De voorbereidingen op de wedstrijd	
Het speelveld	
Kennismaking	
Kleding	
<i>Tijdens de wedstrijd</i>	
Vervangingen	
Veranderde weersomstandigheden	
Richtlijnen voor de scheidsrechter en jeugdscheidsrechter voor het onderbreken van wedstrijden bij onweer	
Strafwerpencompetities	
<i>Na de wedstrijd</i>	
4. LEIDING GEVEN AAN EN ONDERSTEUNEN VAN HET SPEL	blz. 9
Inleiding	
Controlerend	
Spelbevorderend	
Pedagogische aanwijzingen	
Speltechnische aanwijzingen	
Corrigerende aanwijzingen	
Rol van de leiders in het veld	
Leeftijdskennmerken (E- en F-jeugd/B-, C- en D-jeugd)	
5. SPORTIVITEIT EN RESPECT EN HET STIMULEREN VAN FAIR PLAY	blz. 12
6. SPELREGELS	blz. 13
7. PLAATSBEPALING	blz. 13
Uitgangspunt	
Basisprincipes	
Specifieke plaatsbepalingen	
BIJLAGE 1: LOOPLIJNEN EN POSITIE KIEZEN	blz. 15
BIJLAGE 2: SPORTONGEVALLEN EN SPORTBLESSURES	blz. 15
Sportongevallen	
Sportblessures	
BIJLAGE 3: STAPPENPLAN PRAKTIJKBEGELEIDING PVB 2.1	blz. 17
BIJLAGE 4: TOETSPLAN	blz. 20
Toetsplan	
PVB-beschrijving jeugdscheidsrechter	
Protocol portfoliobeoordeling	

1. INLEIDING

De opleiding tot jeugdscheidsrechter heeft als doel de cursist voor te bereiden op het (onder toezicht) leiden van wedstrijden in het breedtekorfbal bij de E- of F-jeugd dan wel bij de B-, C- of D-jeugd.

Aan de opleiding kan alleen maar worden deelgenomen wanneer de Basisopleiding A of B met goed gevolg is afgesloten. In de Basisopleiding worden de belangrijkste spelregels behandeld die bij de jeugdwedstrijden het meeste zullen voorkomen.

Een kandidaat bereidt zich voor op het examen d.m.v. van het volgen van een startbijeenkomst (voor uitzondering hiervan - zie hoofdstuk 2 – te volgen route) en het leiden van wedstrijden onder begeleiding van een gekwalificeerde begeleider.

Door middel van het fluiten bij de eigen vereniging wordt de cursist voorbereid op het leiden van wedstrijden. Er zijn geen aparte theorieavonden; de theorie die verband houdt met het fluiten komt in de besprekingen met de verenigingsbegeleider aan bod en het zal best wel eens nodig zijn om bepaalde theorie nog eens na te lezen in deze werkmap of in de spelregels (via de website)..

In de korfbalsport wordt er onderscheid gemaakt tussen top-, wedstrijd- en breedtekorfbal. In het top- en wedstrijdkorfbal gaat het vooral “om de punten”, terwijl bij de jeugdwedstrijden in het breedtekorfbal ook andere factoren een rol spelen. Het komt vaak voor dat kinderen hun eerste of één van hun eerste wedstrijden spelen. Bovendien zullen in de wedstrijden van het breedtekorfbal de ploegen minder resultaatgericht spelen en de jeugdscheidsrechter dient hier met zijn fluiten rekening mee te houden.

In deze opleiding wordt dan ook in eerste instantie de houding en uitstraling van de scheidsrechter centraal gezet; de interpretatie en toepassing van spelregels en reglementen wordt hieraan ondergeschikt gemaakt. Naar de opvatting van het KNKV heeft de jeugdscheidsrechter een heel belangrijke taak om kinderen het korfbalspel als een plezierige bezigheid te laten ervaren.

Over het algemeen zal tijdens de opleiding blijken dat beginnende jeugdscheidsrechters enkele duidelijk herkenbare stadia doorlopen. Deze stadia zijn veelal:

1. het aanleren van het kiezen van een goede positie om alles goed te kunnen zien en de juiste beslissingen te kunnen nemen (looplijnen, plaatsbepaling);
2. het fluiten voor spelovertrengingen of het kiezen van de voordeelregel;
3. het uitleggen waarom wel c.q. niet is gefloten;
4. het maken van spel bevorderende opmerkingen.

Het aanleren hiervan wordt gedaan bij vriendschappelijke- of competitiewedstrijden. De praktijkervaring wordt opgedaan in de eigen verenigingsomgeving onder begeleiding van een eigen verenigingsbegeleider. Wanneer de cursist en de begeleider van mening zijn dat de cursist zelfstandig een wedstrijd kan leiden wordt er wedstrijd gefloten in aanwezigheid van een KNKV-examinator, die een protocol invult. Wanneer dit protocol met een voldoende wordt gewaardeerd is de opleiding met goed gevolg afgerond.

Het is de bedoeling dat ook na het behalen van het diploma de verenigingsbegeleider “een oogje in het zeil” blijft houden. Met een positieve en enthousiaste beleving zal de beginnende scheidsrechter zich willen blijven ontwikkelen en dat komt ten goede aan onze korfbalsport.

Zeist, april 2013,
KNKV, afdeling opleidingen.

2. TE VOLGEN ROUTE VOOR DE OPLEIDING JEUGDSCHIEDSRECHTER

Startbijeenkomst

1. Bij aanvang van een opleidingstraject voor jeugdscheidsrechter wordt een startbijeenkomst georganiseerd door de DWO in samenwerking met de verenigingen van de deelnemende kandidaten.
2. De startbijeenkomst heeft als doel om eenduidigheid in het opleidingstraject te bevorderen. Tweede doel is de cursisten inzicht te geven in de twee verschillende blokken, waardoor verantwoorde keuzes gemaakt kunnen worden.
3. De startbijeenkomst wordt gegeven door een docent/examinator met ervaring op het gebied van de jeugdscheidsrechters.
4. Het bijwonen van de startbijeenkomst is een voorwaarde om later aan het examen deel te nemen (zie punt 1).
5. De startbijeenkomst kent drie onderdelen: inleiding over jeugdwedstrijdleiding, een uur praktijkoefening, nabespreking van de praktijk.
6. Om de kwaliteit en de eenduidigheid van de informatie van de verenigingsbegeleiding te bevorderen, dienen niet-gekwalficeerde verenigingsbegeleiders minimaal één keer de startbijeenkomst te volgen.
Alleen bij ingrijpende spelregelwijzigingen die grote invloed kunnen hebben op wijze van begeleiding bij jeugdwedstrijden, kunnen verplichte bijscholingstrajecten worden georganiseerd.
7. Cursisten hebben via de aanmelding bij het KNKV al aangegeven welk traject ze willen volgen: EF of BCD, na de eerste bijeenkomst is het mogelijk dit aan te passen. De cursist dient zelf een mail te sturen aan: opleidingen@knkv.nl

Aan de slag

De cursist leidt minimaal drie wedstrijden onder leiding van een gekwalificeerde verenigingsbegeleider. Het verdient aanbeveling om die wedstrijden binnen een tijdsbestek van zes weken te laten plaatsvinden om voldoende progressie te kunnen maken. Het begeleidingsformulier moet duidelijkheid geven over de leerpunten van een kandidaat. Ontwikkelingslijnen moeten zichtbaar gemaakt worden. Verenigingen kunnen extra begeleiding van derden inhuren als zij dat wenselijk achten (voor eigen rekening).

Het examen

Voorwaarden om aan het examen te mogen deelnemen

- De cursist moet bij de afronding van de opleiding Jeugdscheidsrechter EF een minimale leeftijd van 15 jaar te hebben (geboortedatum).
- De cursist moet bij de afronding van de opleiding Jeugdscheidsrechter BCD een minimale leeftijd van 16 jaar te hebben (geboortedatum).
- De cursist moet minimaal drie wedstrijden geleid hebben onder leiding van een gekwalificeerde verenigingsbegeleider om aan het examen te kunnen deelnemen. Het examen moet aangevraagd zijn binnen één jaar na aanmelding.

De cursist moet bij het examen een portfolio kunnen overleggen met daarin de volgende onderdelen:
1. begeleidingsformulieren van tenminste drie wedstrijden

Het examen

1. Het examen bestaat uit één of twee halve wedstrijden, afhankelijk van het resultaat van de eerste wedstrijd.
2. Na de eerste halve wedstrijd wordt een beoordeling vastgesteld door de examiner aan de hand van duidelijk vastgelegde criteria. (Denk aan spelregeltoepassing, kind vriendelijkheid, uitstraling, duidelijkheid en consequentheid.)
3. Als voor het eerste deel alle onderdelen voldoende zijn, is de kandidaat geslaagd en hoeft er geen tweede examen af genomen te worden.
4. Als voor het eerste deel vier of meer onderdelen onvoldoende zijn, dan is de kandidaat gezakt.
5. Als voor het eerste deel één, twee of drie onderdelen onvoldoende zijn worden er door de examiner in overleg met de kandidaat, leerpunten geformuleerd, waar de kandidaat aan moet werken. Daarbij kan vastgelegd worden dat de tweede ronde niet eerder mag plaats vinden dan een bepaalde datum om zo meer ervaring op te kunnen doen.
6. De opgestelde leerpunten gaan naar de vereniging en naar de DWO.
7. Bij de organisatie van het tweede examen (al dan niet door de zelfde examiner) zijn de aanbevelingen bij de betreffende examiner bekend.
8. Voor het tweede examen is een kandidaat geslaagd als alle onderdelen voldoende zijn. In alle andere situaties is een kandidaat gezakt.
9. Kandidaten die voor het tweede examen zakken, dienen indien gewenst en aanbevolen het gehele traject opnieuw te volgen.

Certificaat Jeugdscheidsrechter.

- Als een kandidaat slaagt voor de module EF, ontvangt hij het certificaat Jeugdscheidsrechter EF.
 - Als een kandidaat slaagt voor de module BCD, ontvangt hij het certificaat Jeugdscheidsrechter BCD.
- Het certificaat geeft recht op het leiden van wedstrijden in betreffende klassen van het jeugdkorfbal.

3. DE WEDSTRIJD

In dit hoofdstuk wordt uitgegaan van het officiële reglement van wedstrijden en het bestuursbesluit jeugdkorfbal.

Algemeen

Volgens artikel 1 lid 3 van het reglement van wedstrijden kan het Algemeen Bestuur in richtlijnen nadere bepalingen vaststellen voor de organisatie van jeugdwedstrijden, die afwijken van de voor seniorenwedstrijden geldende bepalingen.

Deze richtlijnen zijn vastgelegd in het bestuursbesluit jeugdkorfbal. De tekst van dit bestuursbesluit is behandeld in de Basisopleiding.

Ten aanzien van sommige aspecten kunnen er per district nog afwijkende bepalingen gelden. Over het algemeen zijn dit experimenten, waarvoor meestal een jaar toestemming is verleend om deze te houden.

Voor de wedstrijd

De voorbereidingen op de wedstrijd

Over het algemeen krijg je als jeugdscheidsrechter van jouw vereniging informatie over plaats en tijd van de te leiden wedstrijd. Zorg ervoor dat je ruim van tevoren aanwezig bent, omdat er zaken vooraf geregeld moeten worden, zoals:

Het speelveld

Het veld moet worden gecontroleerd op de juiste afmetingen, plaats van de paal en korfhoogte (zie bestuursbesluit jeugdkorfbal) en bespeelbaarheid. Bij onbespeelbaarheid van het veld, heeft een jeugdscheidsrechter de plicht de wedstrijd af te gelasten.

Het kan ook voorkomen, dat het veld wel bespeelbaar is, maar dat er sprake is van slechte weersomstandigheden. In dat geval zal overleg moeten plaatsvinden met beide leiders om te bepalen of spelen verantwoord is. **Het besluit tot wel of niet spelen wordt genomen bij meerderheid van stemmen.**

Kennismaking

Zorg ervoor dat je vooraf kennis maakt met de leiders van beide ploegen (zie ook Fair Play). Informeer of er nog bijzonderheden zijn. Zo zou een ploeg incompleet kunnen zijn of de verhouding jongens/meisjes anders dan 4/4. Maak de leiders er op attent, dat de kinderen uniform gekleed moeten zijn en dat aan de veiligheidsaspecten voldaan moet worden (sieraden en kettinkjes af). Uit het art. 34 lid 6a blijkt dat de spelerskaarten gecontroleerd dienen te worden. Dit kan vóór de wedstrijd gebeuren. In de praktijk vindt dat vaak na afloop plaats, omdat dan ook de vervangende spelers controleerbaar zijn.

Indien een installatie voor automatische tijdsignalering wordt gebruikt, moet de klok 1 minuut vóór tijd worden stopgezet.

Slechts het fluitsignaal van de (jeugd)scheidsrechter geldt als einde van de wedstrijd.

Kleding

In de korfbalregels wordt niet precies omschreven hoe een (jeugd)scheidsrechter gekleed moet gaan, alleen dat hij een sportkostuum behoort te dragen dat in voldoende mate afwijkt van dat van de spelers.

Vanzelfsprekend hoor je als (jeugd)scheidsrechter er sportief en verzorgd uit te zien. In ieder geval in korte broek of een rok!! Nonchalante kleding hoeft niet altijd te wijzen op een dito instelling, maar wordt vaak wel zo geïnterpreteerd.

Tijdens de wedstrijd

Tijdens de wedstrijd kun je te maken krijgen met de volgende aspecten:

Wissels

Zie de regelingen hieromtrent op de site van het KNKV.

<http://www.knkv.nl/knkv-corporate/officialle-stukken/bestuursbesluiten/rvw-4-3-bestuursbesluit-jeugdkorfbal/>

Richtlijnen voor de (jeugd)scheidsrechter voor het onderbreken van wedstrijden bij onweer

De (jeugd)scheidsrechter onderbreekt de wedstrijd in het geval dat onweer zich op een afstand van 3 km of minder bevindt. De afstand kan globaal gemeten worden door de tijd vast te stellen tussen het zien van de bliksemflits en het horen van de donder. Indien dit minder dan 10 seconden bedraagt, is het onweer binnen 3 km afstand. Indien nog voldoende tijd beschikbaar is, wordt de wedstrijd voortgezet als de onweersbui is afgedreven en het veld bespeelbaar is.

Strafworpencompetities

Zie: <http://www.knkv.nl/knkv-corporate/officialie-stukken/bestuursbesluiten/rvw-4-3-bestuursbesluit-jeugdcorfbal/>

Na de wedstrijd

Na de wedstrijd moeten de beide wedstrijdformulieren worden ingevuld.

Als controle van de spelerskaarten niet vooraf heeft plaatsgevonden, dient dat nu te gebeuren.

De (jeugd)scheidsrechter heeft alleen de taak om te controleren of de juiste spelers op het wedstrijdformulier staan. Hij hoeft zich niet te bekommeren om zaken als de juiste gemiddelde leeftijd en speelgerechtigheid. De controle dient te worden uitgevoerd in aanwezigheid van de leiders van beide ploegen.

Neem de tijd voor een gesprek met de leiders (en eventueel spelers) van beide ploegen.

Toon belangstelling voor hun wijze van begeleiding en deel, indien van toepassing, een compliment uit.

4. LEIDING GEVEN AAN EN ONDERSTEUNEN VAN HET SPEL

Inleiding

De jeugdscheidsrechter EF en de jeugdscheidsrechter BCD hebben allereerst de taak te zorgen voor een goed en eerlijk verloop van de wedstrijd. Daarnaast hebben ze naarmate de kinderen jonger zijn steeds meer een ondersteunende en spelbevorderende taak. Je zou simpel kunnen zeggen dat de jeugdscheidsrechter een **controlerende** en een **spelbevorderende** taak heeft.

Naarmate de leeftijd en spelvaardigheid van de spelers toeneemt, zal het accent verschuiven naar een meer controlerende taak.

Controlerend

De controlerende taak van de jeugdscheidsrechter houdt in dat er gezorgd wordt voor een eerlijk verloop van de wedstrijd, waarbij op neutrale wijze de spelregels worden toegepast.

BCD- en EF-jeugd gebruiken in beginsel het zelfde spelregelboekje als de A-jeugd en de senioren. Weliswaar zijn de reglementen anders, maar de spelregels zijn hetzelfde. Alleen zou je kunnen zeggen dat de interpretatie van de spelregels soms specifiek is. Je kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan overtredingen waarbij de jeugdscheidsrechter binnen de spelregels een marge heeft om zelf te interpreteren, zoals herhaling van overtreding, lopen, enzovoort. Een en ander hangt vaak af van de technische vaardigheden van de spelers.

In principe fluit je voor een overtreding en ken je een spelhervatting of vrije worp toe aan de tegenpartij. Als er onduidelijkheid is over een overtreding bij de kinderen leg je kort uit waarom er gefloten wordt. Voorkom lange verhalen, want kinderen zijn gekomen om te spelen en kunnen zich niet zo lang concentreren.

Spelbevorderend

Als je een wedstrijd bij de jeugd alleen maar zou leiden met de fluit, alleen maar controlerend, is er sprake van een louter negatieve rol. Je treedt alleen maar op als je een fout ziet. Je rol wordt positiever als je ook een spelbevorderende rol inneemt. Daardoor wordt het voor kinderen prettiger. Het komt het spelpeil ten goede.

Je moet uiteraard je spelbevorderende opmerkingen en aanwijzingen aanpassen aan het leeftijdsniveau van de kinderen en aan hun kwaliteiten. Bij jongere en niet zo vaardige kinderen komt het accent zelfs meer te liggen bij de spelbevorderende activiteiten van de jeugdscheidsrechter dan bij de controlerende activiteiten.

De spelbevorderende activiteiten van een jeugdscheidsrechter kun je verdelen in een aantal soorten van activiteiten:

- a. pedagogische aanwijzingen;
- b. speltechnische aanwijzingen;
- c. corrigerende aanwijzingen.

a. Pedagogische aanwijzingen

Hiermee worden opmerkingen bedoeld als: "ga door joh, zet hem op". Of: "jammer joh, volgende keer beter".

In het kort zou je kunnen zeggen dat het gaat om opmerkingen die er voor zorgen dat het kind plezier blijft houden in het korfbal. Daarom is het een goede zaak om steeds goed op te letten na een doelpunt hoe het met de speler of speelster is die er een heeft doorgelaten. Een opbeurend woord kan geen kwaad.

Een compliment geven aan spelers die na een paar maal dezelfde fout te hebben gemaakt, het nu wel goed doen, is heel positief. Het spreekt voor zichzelf dat dergelijke aanwijzingen aan beide teams gegeven kunnen/moeten worden. Soms zie je jeugdscheidsrechters de kinderen bij de voornaam noemen, zeker als het kinderen betreft van de eigen vereniging. Om de vereiste neutraliteit te waarborgen moet je dit niet doen.

b. Speltechnische aanwijzingen

Als je ziet dat kinderen met het verkeerde standbeen voor staan, steeds met twee handen plaatsen of andere technische fouten maken, moet je niet schromen daar wat van te zeggen. Voorkom echter aanwijzingen te geven waaruit direct doelpunten zouden kunnen ontstaan. Roep dus nooit: "schieten" of "nu een doorloopbal". Beter is het om na een situatie iets te zeggen in de trant van "Joh, je had kunnen schieten! Jammer".

Het is handig om een aantal opmerkingen "in je bagage" te hebben. Weet hoe je "snijden" of

“gevallen een bal bemachtigen” moet uitleggen. Aan de hand van de uitleg bij de spelregels (behandeld bij de Basisopleiding A) moet je dit kunnen. Denk na over aanwijzingen waar je beide partijen mee helpt, zoals “als je je hand niet hoger houdt, mag hij schieten” of “dichtbij, anders is het niet verdedigd”. Op deze manier bevorder je het spel bij zowel de aanvallende als de verdedigende partij. In het spelregelboekje staan er de nodige gebaren; ook deze kan je hierbij goed gebruiken.

c. Corrigerende aanwijzingen

Vooraf bij heel jonge en onervaren kinderen kan je je afvragen of elke overtreding bestraft moet worden met een spelhervatting of vrije worp. Afgezien van het feit dat dit de snelheid van het spel niet ten goede komt, is het vaak beter en duidelijker om corrigerend te leiden. Een speler die loopt, vanwege een zwakke techniek, kun je ook corrigeren door te zeggen dat hij stil moet staan en aan te geven dat hij dan weer verder kan. Eventueel leg je je hand op zijn schouder en zet je hem of haar een paar stappen terug. “Joh, je moet wel stilstaan”. Of spelers die de bal overgeven aan elkaar, kun je ook corrigeren door te zeggen “doen we even over, je moet wel gooien, je mag hem niet zo maar geven”.

Bij een vrije worp dient 2,50 meter afstand gehouden te worden gemeten vanaf de strafworpstip (dit in tegenstelling tot de spelhervatting, waar de kinderen erbij mogen gaan staan zolang er niet actief of passief wordt gehinderd). Vaak zie je bij het influiten de “eigen” partij toch binnen afstand komen. Natuurlijk kun je je beperken tot alleen de negatieve rol van een jeugdscheidsrechter: fluiten en een vrije worp voor de tegenpartij. Maar je kunt ook bij het te vroeg inlopen aangeven dat ze terug moeten: “niet te dichtbij hè” en je stuurt ze terug. Als de bal dan toch binnen 2,50 meter wordt ontvangen door de eigen partij, dan kan alsnog gefloten worden. In het kort zou je kunnen zeggen dat je je steeds moet afvragen of je het doel (neutrale wedstrijdleiding) ook kunt bereiken door niet alleen een negatieve, bestraffende rol, maar ook door een positieve corrigerende rol. Een zelfde situatie doet zich voor bij de vier-secondenregel die voor veel jonge kinderen te ingewikkeld is. Maar door als jeugdscheidsrechter niets te doen, zorg je ook niet voor spelbevordering. Probeer dus de jonge en onervaren kinderen te helpen en benoem ook dat ze eigenlijk binnen vier seconden moeten gooien. Omgekeerd kun je de verdedigende partij helpen door ze te stimuleren in te komen lopen. Maar probeer wel als doelstelling te hebben dat steeds de volgende keer vlugger gegooid wordt. Op een gegeven moment komt ook bij jonge en onervaren kinderen het moment op wel een spelhervatting of vrije worp te geven aan de tegenpartij.

Rol van de leiders (in het veld)

Uiteraard geven de leiders en leidsters van de ploegen dezelfde soort aanwijzingen. Probleem hierbij is dat deze vaak wat verder van het spel zijn en voor de kinderen minder bereikbaar zijn dan de scheidsrechter. Vaak komt het erop neer dat de jeugdscheidsrechter en de leiders/leidsters dit in goed samenspel met elkaar oplossen. Dan zie je bij jeugdwedstrijden leiders of leidsters vaak binnen de lijnen. Formeel is dat niet toegestaan. Maar als de leiders of leidsters bij jonge kinderen op een positieve manier proberen te coachen, kun je dit door de vingers zien. Een tip kan zijn dat je met de leiders afspreekt dat ze alleen in het veld mogen komen als de bal niet in dat vak is. Wanneer dit een structureel karakter heeft is het voor jou wel een signaal om na te denken over de vraag of jij als jeugdscheidsrechter wel voldoende leiding geeft. Als je er van overtuigd bent dat jij goede spelleiding geeft, is er niets op tegen om de betrokken leiders en leidsters vriendelijk te verzoeken een stapje terug te doen of zelfs achter de lijnen te blijven.

Leeftijdskenmerken

Er is een groot verschil tussen enerzijds het leiden van wedstrijden voor de **B-, C- en D-jeugd** en anderzijds het leiden van wedstrijden voor de **E- en F-jeugd**. De scheidsrechter moet goed op de hoogte zijn van een aantal verschillen in ontwikkeling van bovengenoemde groepen, omdat deze verschillen van invloed zijn op de wijze van optreden van de jeugdscheidsrechter.

Enkele belangrijke uitgangspunten die van invloed kunnen zijn op de houding en de beslissing van de jeugdscheidsrechter. Hierbij moeten we bedenken dat het niet altijd eenvoudig is om een scheidslijn aan te brengen, omdat het ene kind nu eenmaal verder in de ontwikkeling is dan het andere kind.

E- en F-jeugd

1. Deze kinderen zijn in hun bewegingen heel spontaan. Ze zijn niet zuinig met energie. Soms bewegen ze zich ongericht.
2. Deze kinderen zijn snel afgeleid en kunnen zich korter concentreren.
3. Het uithoudingsvermogen is kleiner dan bij oudere kinderen, maar ze herstellen sneller.

4. Het spelelement is voor deze kinderen heel belangrijk, de prestatie staat vaak op de tweede plaats. Ook als de bal er niet is, gaan deze kinderen vaak door met hun spel: tikkertje, vrij lopen, enz.
5. Deze kinderen aanvaarden de groep over het algemeen zoals hij is.
6. Deze kinderen zijn balgericht, ze spelen dus dicht op elkaar.
7. Deze kinderen zijn minder kritisch, bijvoorbeeld naar de spelregels.
8. Deze kinderen maken overtredingen vaak uit enthousiasme.

B-, C- en D-jeugd

1. Bij deze kinderen zijn de bewegingen meer gecontroleerd, economisch en doelgericht. Ze zijn vaak onderdeel van een aangeleerde techniek.
2. Deze kinderen kunnen zich langer concentreren en zijn minder snel afgeleid.
3. Deze kinderen hebben een groter uithoudingsvermogen, maar een langere herstelperiode.
4. De prestatie staat voorop. Jongens willen schitteren. Meisjes krijgen veelal een ondergeschikte rol toebedeeld.
5. Deze kinderen kiezen de groep bewust en hebben daarin hun voorkeur.
6. Deze kinderen spelen met meer inzicht en zullen dus ruimer spelen.
7. Deze kinderen zijn kritischer, bijvoorbeeld naar de spelregels en willen uitleg over genomen beslissingen.
8. Deze kinderen maken overtredingen vaker bewust.

5. Sportiviteit en respect en het stimuleren van Fair Play

Fair Play is een begrip dat we de laatste jaren in toenemende mate horen en wordt veroorzaakt door het feit dat het op de sportvelden steeds meer agressie en onsportief gedrag voorkomt. Maar wat verstaan we nu precies onder Fair Play?

Het verenigingshandboek "sportiviteit en respect" van het KNKV hanteert de volgende basishoudingen:

- I alle mensen gelijkwaardig behandelen
- II rekening houden met wensen en ideeën
- III open, eerlijk en betrouwbaar zijn
- IV verantwoordelijkheid nemen
- V zorgen voor orde en netheid
- VI zorgzaam en meelevend zijn

Als we deze basishoudingen vertalen naar de rol van de jeugdscheidsrechter komen we tot de volgende aanbevelingen.

Zorg voor orde en netheid

Voor een goede uitstraling als jeugdscheidsrechter is het van belang er sportief en verzorgd uit te zien. Zorg dat je kleding afwijkt van die van beide ploegen. Spelers en trainers bereiden zich gedegen voor op een wedstrijd. Door ruim op tijd te komen en te zorgen voor een adequate warming-up, laat je als scheidsrechter merken de wedstrijd ook serieus te nemen.

Ga voor de wedstrijd na of de veiligheidsaspecten in orde zijn. Laat sieraden afdoen, die leveren gevaar op. Ook het speelveld mag geen gevaar opleveren voor de spelers en de weersomstandigheden moeten van dien aard zijn dat het verantwoord is om te spelen. Uiteraard gelden bij B-jeugd wedstrijden andere voorwaarden dan bij F-jeugd wedstrijden.

Fluit overtredingen waarbij blessures kunnen optreden direct af ook bij het behoud van balbezit. Je geeft hierbij duidelijk de grenzen van het toelaatbare aan.

Ga respectvol om met coaches

Maak vooraf een praatje met de beide coaches. Straal daarbij zelfvertrouwen uit en geef aan wat voor jou toelaatbaar coachgedrag is. Bij jonge spelers zal je waarschijnlijk toestaan dat de coaches meer vanaf de zijlijn coachen dan vanaf de bank. Uitgangspunt blijft echter het begeleiden van de eigen ploeg en niet het commentariëren van de scheidsrechter.

Neem na de wedstrijd de tijd voor een gesprek met de coaches. Complimenteer hen als zij zich correct hebben opgesteld en spreek waardering uit voor hun inzet. Ga serieus om met eventuele kritiek van hun kant.

Vertoon respectvol gedrag naar spelers.

Verplaats je in de belevingswereld van de kinderen. Speel met de toepassing van de spelregels naar gelang het niveau en de ontwikkelingsfase van de spelers.

Zorg ervoor dat het plezier in het spel niet verloren gaat door te veel in te grijpen.

Gebruik niet alleen je fluit, maar communiceer ook met je stem en gebaar. Geef daar waar nodig een korte toelichting bij een fluitsignaal. Blijf rustig, maar laat wel duidelijk aan je stem horen wanneer je vindt dat een overtreding onnodig of te zwaar is.

Geef daar waar nodig spel bevorderende aanwijzingen

Het komt vaak voor dat jeugdspelers het spel nog niet zo goed begrijpen, bijvoorbeeld omdat ze nog niet zo lang spelen. In die gevallen is het een belangrijke taak van de jeugdscheidsrechter om de spelers in hun ontwikkeling te helpen. Dit moet uiteraard in samenspraak gebeuren met de coaches/leiders. Als jeugdscheidsrechter ben je meer in de buurt van het spel en hebt dus directer contact met de spelers. Blijf integer en behandel beide ploegen gelijkwaardig.

Stimuleer "fair play" en treed op tegen wangedrag

Bewaak de "fair play gedachte". Stimuleer spelers elkaar te waarderen als tegenstander; zonder tegenstander geen wedstrijd. Geef een compliment als er sprake is van sportief gedrag, bijvoorbeeld als iemand zelf gevallen is, maar de tegenstander toch niet schiet.

Beoordeel opzettelijke, stiekeme overtredingen als onsportief, waardoor het respect voor eerlijk spel gehandhaafd blijft

Wanneer ondanks alle goede bedoelingen sprake is van wangedrag, treedt dan resoluut op. In het jeugdkorfbal worden geen gele en/of rode kaarten gegeven, maar wordt er een formele waarschuwing gegeven. Meestal is door vroegtijdig in grijpen en goed contact met de coaches het geven van een formele waarschuwing te voorkomen. Vraag b.v. de coach van een speler die over de schreef dreigt te gaan, te wisselen.

Weet waarom je een waarschuwing hebt gegeven en handel dit correct af.

Daarnaast heb je als jeugdscheidsrechter ook te maken met ouders langs de kant. Ook dat publiek dient zich fair te gedragen. Is er in jouw beleving sprake van onsportief gedrag, spreek het daarop dan aan. Je kunt dit het beste doen via de coach.

6. SPELREGELS

Algemeen:

Het woordje spelregels bestaat in feite uit twee delen, namelijk "spel" en "regels". Bij de interpretatie van het woord in relatie tot de taak van de (jeugd)scheidsrechter zal vaak de nadruk worden gelegd op de "regels"; immers, de scheidsrechter ziet erop toe dat de regels worden nageleefd. Minder vaak wordt het "spel" centraal gezet. Dat is eigenlijk jammer want het gaat de spelers om het "spel" en de jeugdscheidsrechter zal moeten proberen om met de kinderen door zijn wijze van fluiten "het spel te maken". Dat betekent dat de "regels" ondergeschikt worden gemaakt aan het "spel". In deze lesmap hebben we al een aantal voorbeelden aangehaald, maar we willen het hier nog een keer noemen omdat het heel belangrijk wordt gevonden.

De spelregels zijn behandeld in de Basismodules. Deze worden dus bij het volgen van deze opleiding bekend verondersteld. Hoe de spelregels toe te passen hangt af van de wedstrijd, de belevingswereld van de kinderen en hun technisch en tactisch vermogen (of soms onvermogen).

<http://www.knkv.nl/knkv-corporate/spelregels/>

7. PLAATSBEPALING

Uitgangspunt

Het is van groot belang om als (jeugd)scheidsrechter op de juiste plaats te staan. Door op de juiste plaats te staan ben je in staat het spel goed te volgen, het spel te corrigeren en het spel te bevorderen. Wie niet op de juiste plaats staat, loopt een groter risico onjuiste beslissingen te nemen. Hierdoor wordt een scheidsrechter onzeker. Uiteindelijk leidt dit tot minder concentratie en neemt het aantal verkeerde beslissingen toe.

In het algemeen kun je zeggen dat je bij de jeugd, dichter bij het spel betrokken bent dan bij senioren. Dit heeft namelijk te maken met het feit dat je niet alleen een corrigerende rol hebt, die je veelal af kunt doen met een fluitsignaal, maar ook een stimulerende rol, waar je je stem en je gebaren bij nodig hebt. Het is dus, vooral bij E en F wedstrijden belangrijk, dat niet alleen jij zicht heb op de spelers, maar zij ook op jou. En omdat kinderen zeer balgericht zijn, is het juist belangrijk om dicht bij die bal te zijn.

Bovendien hoeft bij jonge, onervaren kinderen niet elke overtreding bestraft te worden met bijvoorbeeld een spelhervatting of een vrije worp. Vaak kun je volstaan met iets te signaleren. Je wijst ze op wat niet goed was en stimuleert dat ze een volgende keer niet meer te doen. Daarvoor is het van het grootste belang dat je dicht bij de spelers en speelsters staat.

Bij wedstrijden in de klasse E- en F-jeugd stel je je anders op dan bij wedstrijden in de klasse van B-, C- en D-jeugd. Bij EF gaat het spel vaak langzamer, het veld is kleiner en het spel is vaak onvoorspelbaar. Bij BCD gaat het vaak sneller en er is veelal sprake van duidelijke spelpatronen die soms ook voorspelbaar zijn. Dat betekent dat je bij EF dichter op het spel zit dan bij BCD.

Basisprincipes

Er moet onderscheid gemaakt worden tussen het spel waarbij de bal van de verdediging naar de aanval wordt gebracht en het spel rond de korf in de aanval:

- a. In het eerste geval, waarbij de bal wordt opgebracht vanuit de verdediging naar de aanval, is het beter in grote lijnen achter de speler met de bal te blijven. Voordeel hiervan is dat je een goed overzicht hebt, ook over het veldgedeelte waar de spelers zich opmaken de bal te ontvangen. Daarnaast ben je in staat hetzelfde te zien als de speler met de bal en kunnen de overige spelers jou ook goed zien, omdat die veelal balgericht zijn. Je bent in staat om vooral bij jonge kinderen spelbevorderende opmerkingen te maken. Tenslotte sta je niet in de weg.
- b. In de aanval, rond de korf, is het belangrijk steeds in een driehoek te staan: aanvaller, paal en (jeugd)scheidsrechter. Op die manier kun je de afstand tussen de verdediger en de aanvaller goed inschatten en ben je beter in staat om de verdedigd-regel goed te hanteren. Als er een aangever met tegenstander zich zo'n meter of twee voor de korf bevindt, is het aan te raden om haaks op dat koppel te gaan staan.

Specifieke plaatsbepalingen

In een aantal situaties wijk je af van de hierboven geformuleerde basisprincipes:

- a. Als het spel langs de zijlijn plaats vindt, is het goed (indien mogelijk) zelf buiten het veld mee te lopen. Op die manier heb je goed zicht op de lijn, je staat niet in de weg en je bent dicht op het spel. Mocht er een lijnfout geconstateerd worden, dan kun je bij de inworp naast of achter de speler gaan staan die ingooit. Je staat dan niet in de weg, je hebt een goed overzicht en je kunt bij jonge kinderen spelbevorderende opmerkingen maken.
- b. Datzelfde geldt feitelijk ook voor de achterlijn. Als het spel achter de korf plaats vindt kun je eventueel gebruik maken van de ruimte achter de achterlijn.
- c. Als de bal de middenlijn passeert is het belangrijk zelf als (jeugd)scheidsrechter ook op de hoogte van de middenlijn te staan. Zo heb je goed zicht op lijnfouten en andere overtredingen bij de middenlijn.
- d. Als de bal over de zijlijn of de achterlijn lijkt te gaan, is het belangrijk zo snel mogelijk zelf op de hoogte van de lijn te komen. Op die manier heb je goed zicht op het moment dat de bal of een speler met de bal de lijn raakt.
- e. Bij het nemen van de strafworp is het belangrijk zicht te houden op de korf, de verdedigers en de nemer. Veelal is dat schuin achter de korf.
- f. Bij een doelpunt wordt de bal vanuit het midden weer in het spel gebracht. Ga bij jonge en onervaren kinderen achter de werper staan en bij oudere kinderen kun je vast schuin naar voren lopen. Houd wel zicht op de afstand van de spelers tot de bal, in beide vakken.
- g. Bij een vrije worp in de aanval bij B-, C- en D-jeugd kun je het beste achter de spelers gaan staan. Bij een positie haaks op de lijn nemer-aangever heb je zicht op zowel de aangever en zijn tegenstander als de paalpositie.

Bijlage 1

Zie het apart toegevoegde document met de looplijnen en de keuze van positie van de scheidsrechter.

Bijlage 2

SPORTONGEVALLLEN EN SPORTBLESSURES

Sportongevallen

Het is niet de bedoeling dat de jeugdscheidsrechter een volledige EHBO-cursus volgt. Het is wel van belang, dat hij enige kennis heeft van blessures en stoornissen, waarmee hij op het sportveld in aanraking kan komen.

Kort samengevat kan men drie vuistregels opstellen bij het ontstaan van een blessure of stoornis, namelijk:

1. Het spel stilleggen.
2. De ernst van de situatie beoordelen.
3. Zo nodig hulp toestaan (sportverzorger), dan wel inroepen (dokter). Beperk je tot het geven van advies in gevallen die je herkent. Zorg in principe dat alleen een arts, fysiotherapeut of EHBO'er handelend kan optreden.

Gekwalificeerde personen bevinden zich misschien wel onder het publiek bij wedstrijden en toernooien in de hogere afdelingen. Als beginnend scheidsrechter fluit je soms wedstrijden waarbij helemaal geen publiek aanwezig is. Pretendeer nooit dat je de vakman kunt vervangen! Uiterste zorgvuldigheid en voorzichtigheid zijn onder alle omstandigheden geboden!

Ad 1. Als jeugdscheidsrechter gaat het er om op te letten of kinderen zich bezeren. Besteed daarbij serieus aandacht aan de kinderen. Dat kan door het spel stil te leggen en te informeren wat er aan de hand is.

Ad 2. Je zult in staat moeten zijn een globaal onderscheid te maken tussen lichte en zware blessures en ervoor moeten zorgen dat een verergering ten gevolge van ondeskundig ingrijpen wordt voorkomen.

Een letsel kan consequenties hebben voor de algemene lichamelijke toestand van de betreffende speler of kan plaatselijk een sportblessure veroorzaken.

Ad 3. Stoornissen in de algemene gezondheidstoestand.

Op het sportveld wordt men niet vaak geconfronteerd met stoornissen in de algemene lichamelijke toestand van een speler. Juist daarom is het moeilijk dergelijke klachten snel te herkennen. Bij het beoordelen van de situatie kan men gebruik maken van de ABC-regel (ademhaling, bewustzijn, circulatie).

Zo kan men bij een geblesseerde speler een zeer snelle ademhaling bemerken. Een stoornis in het bewustzijn kan zich uiten als duizeligheid, dubbel zien, lichtschiuwheid en een afwezige of verwarde reactie (bijvoorbeeld bij een hersenschudding), sufheid, neiging tot flauwvallen of zelfs bewusteloosheid.

Bij een stoornis in de circulatie voelt men vaak een snelle polsslag. De speler heeft een bleke, koude huid (zoals bij een shock). Ook het tegenovergestelde is mogelijk, namelijk een hoogrode gelaatskleur in combinatie met een droge verhitte huid (bijvoorbeeld een zonnesteek). Voorzichtigheid is al geboden als de indruk bestaat dat de speler niet doeltreffend meer reageert op vragen.

Wat te doen bij stoornissen in de algemene lichamelijke toestand:

- (indien nodig) de speler aanraden het sporten te beëindigen;
- de speler buiten het veld verzorgen;
- de speler neerleggen in een schaars verlichte ruimte (bij hersenschudding/zonnesteek: lawaai, drukte en fel licht vermijden);
- knellende kleding losmaken;
- warm toedekken (bij een zonnesteek: koude omslagen of ijs op het hoofd, hals en nek);

- omstanders op afstand houden;
- dokter (laten) waarschuwen.

In zekere zin zijn ook huidverwondingen op te vatten als stoornissen in de bloedsomloop. Immers bij een huidwond treedt een bloeding op.

Huidverwondingen kan men onderscheiden in:

- haarvatbloedingen;
- aderbloedingen;
- slagaderbloedingen.

Dit zijn vaak kwetsuren met mogelijk ernstige gevolgen voor de algemene lichamelijke toestand van de gewonde speler. Bij een schaafwond blijft de schade beperkt en is verder sporten – na de nodige verzorging – meestal mogelijk. De verzorging middels pleisterverband is noodzakelijk, omdat open wondjes waarbij bloed vrij komt, dienen te worden verzorgd in verband met het eventueel overbrengen van ziekten en virussen die door bloed worden getransporteerd.

Na het oplopen van een aderbloeding moet de sportbeoefening beëindigd worden. De blessure kenmerkt zich door donkerrood bloed, dat uit de wond vloeit. De speler dient vervangen te worden, de wond moet verbonden worden en men doet er verstandig aan een arts te raadplegen.

Veel ernstiger is de situatie als iemand bij een botbreuk of snijwond een slagaderlijke bloeding oploopt. Helderrood bloed spuit uit de wond. Snel en deskundig ingrijpen is een eerste vereiste. Een strak steriel drukverband moet onmiddellijk aangelegd worden om – net als bij een aderlijke bloeding – bloedverlies tegen te gaan. Waarschuw direct een arts!

Sportblessures

Blessures aan gewrichten, spieren en pezen zijn een bekend verschijnsel op het sportveld.

Natuurlijk hoeft de jeugdscheidsrechter geen diagnose te stellen, maar enig inzicht in de ernst van de blessure is wenselijk. De wijze van ontstaan is daarbij een eerste aanwijzing; het verhaal van de geblesseerde (“Ik kreeg een duw in de rug, waardoor ik mijn knie verdraaide: ik hoorde het kraken”) een belangrijke tweede.

In de volgende opsomming is uitgegaan van blessures die behandeling behoeven. Zo zal een behoorlijke verzwikking van knie of enkel, evenals een forse kneuzing, verder spelen onmogelijk maken. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor spierkramp of een botbreuk.

De jeugdscheidsrechter kan adviserend optreden. Immers de speler met de verzwikte enkel of spierkneuzing doet er verstandig aan het gekwetste lichaamsdeel niet meer te belasten en kan dus beter van het veld worden gedragen. Koelen met behulp van water of ijs gedurende 15-20 minuten voorkomt verdere klachtentoe name en werkt pijnstillend.

Ten gevolge van spierkramp (bijvoorbeeld van de kuitspieren) kan tijdelijk een dwangstand in bepaalde gewrichten ontstaan (de voet wordt naar beneden getrokken). De speler kan met eigen kracht proberen een tegenovergestelde beweging te maken (door de voet op te trekken).

Laat niet anderen aan het been sjorren. Dit om een spierscheuring van de verkorte spiergroep te voorkomen.

Een botbreuk vereist een andere behandeling. De speler mag arm of been niet bewegen en zeker niet belasten. De gewaarschuwde arts zal zich verder over de sporter ontfermen.

BIJLAGE 3: STAPPENPLAN PRAKTIJKBEGELEIDING BIJ PVB 2.1

Het volgende stappenplan wordt gevolgd.

1. De cursist of de vereniging van de cursist zoekt een verenigingsbegeleider.
2. Er zijn twee mogelijkheden:
 - De verenigingsbegeleider heeft het certificaat verenigingsbegeleider.. In dat geval kan de begeleiding direct van start gaan bij de vereniging, cursist volgt altijd eerst de startersbijeenkomst.
 - De verenigingsbegeleider is niet-gecertificeerd. Begeleider en cursist zijn beide verplicht de startbijeenkomst te volgen.
3. Het is de bedoeling dat tijdens de gehele opleiding een cursist is gekoppeld aan dezelfde verenigingsbegeleider, zodat de verenigingsbegeleider het gehele proces kan volgen.
4. Wanneer een wedstrijd wordt gefloten vullen de cursist en de begeleider afzonderlijk van elkaar het begeleidingsformulier in.
5. De resultaten van beide formulieren worden vergeleken en besproken. De gesprekspunten kunnen aandachtspunten opleveren waaraan de cursist bij de volgende wedstrijd extra aandacht aan zal schenken.
6. Cursist en begeleider bepalen in het kennismakingsgesprek welke aandachtspunten voor de eerste wedstrijd worden geformuleerd.
7. De praktijkbegeleiding zal net zoveel wedstrijden in beslag als nodig is om het vereiste niveau te halen. Het minimaal aantal wedstrijden dat gefloten moet worden is drie, exclusief het examen..
8. De begeleidingsformulieren worden ondertekend en toegevoegd aan het portfolio van de cursist. Gedurende de opleidingsperiode zullen de aangekruiste "bolletjes" naar rechts verschuiven.
9. Op het moment dat de begeleider van oordeel is dat de cursist "op niveau" is dan kan het examen worden aangevraagd. De cursist kan zich aanmelden voor het examen bij de DWO. Ook kan de begeleider aan de DWO van het district, waartoe de vereniging behoort vragen om een examinerator / PVB-beoordelaar. De PVB-beoordelaar is een functionaris van het KNKV en is geen lid van de vereniging van de cursist.
10. De PVB-beoordelaar en de verenigingsbegeleider kijken naar een wedstrijd van de cursist en de PVB-beoordelaar vult het protocol van de PVB 2.1 van de opleiding jeugdscheidsrechter in.
11. De PVB-beoordelaar voegt het protocol toe aan het portfolio van de cursist.
12. Als de score voldoende is dan is hiermede de opleiding afgerond.
13. Als de score niet voldoende is dan gaat de cursist weer onder begeleiding van de verenigingsbegeleider aan de slag met het leiden van wedstrijden.
14. De cursist komt in aanmerking voor nog één PVB-beoordeling, die voldoende moet zijn om te slagen (zie hoofdstuk 2).

Gebruik begeleidingsformulier:

De items komen overeen (zij het in een soms afwijkende volgorde) met het protocol PVB jeugdscheidsrechter 2.1.

Voor de items staan de aanduidingen 0 en A tot en met D. De items A tot en met D passen in een leerproces, zoals dat in de praktijk over het algemeen verloopt.

De items, waar een 0 voor staat zijn items van meer praktische aard en kunnen met nauwkeurigheid van de cursist meteen goed worden gedaan.

De items met de aanduiding A zijn het gemakkelijkst aan te leren; de items met de aanduiding D het moeilijkst. Wanneer een cursist bezig is om de items genoemd bij C en D te verbeteren dan begint de cursist het fluiten van jeugdwedstrijd al aardig onder de knie te krijgen en kan gedacht worden aan het inschakelen van een PVB-beoordelaar.

Begeleidingsformulier beginnend scheidsrechter

Naam scheidsrechter:..... Wedstrijd:

Datum: Ingevuld door:

Hoedanigheid: cursist/begeleider

Aandachtspunten:	
	☹ ☺
Vorbereiden op wedstrijden	
0 Is op tijd aanwezig	0 0 0 0 0 0
0 Draagt voorgeschreven schoeisel/kleding	0 0 0 0 0 0
0 Zorgt zelf voor de juiste scheidsrechtersattributen	0 0 0 0 0 0
0 Controleert veld en wedstrijdattributen	0 0 0 0 0 0
A Overlegt met coaches/leiders van de teams	0 0 0 0 0 0
Aandachtspunten voor de cursist/begeleider:	
Begeleiden van wedstrijden	
A Kiest positie die goede waarneming mogelijk maakt	0 0 0 0 0 0
B Onderbreekt het spel als de veiligheid in geding is	0 0 0 0 0 0
C Communiqueert door middel van fluit en stem en gebaren	0 0 0 0 0 0
D Geeft spelbevorderende aanwijzingen	0 0 0 0 0 0
A Biedt spelers gelegenheid tot het met elkaar kennismaken	0 0 0 0 0 0
B Verplaatst zich in belevingswereld spelers	0 0 0 0 0 0
D Stimuleert respectvolle omgang	0 0 0 0 0 0
C Legt desgewenst de reden van het fluiten uit	0 0 0 0 0 0
C Geeft aanwijzingen in verband met veiligheid	0 0 0 0 0 0
Aandachtspunten voor de cursist/begeleider:	

Toepassen van spelregels	
A Start wedstrijd volgens de regels	0 0 0 0 0 0
B Onderbreekt het spel als spelregels worden overtreden	0 0 0 0 0 0
C Past de regel "verdedigd doelen" goed toe	0 0 0 0 0 0
C Past de regel "lopen" goed toe	0 0 0 0 0 0
C Past de regel "ongeoorloofd lichamelijk contact" goed toe	0 0 0 0 0 0
C Kent strafworpen terecht toe	0 0 0 0 0 0
D hanteert een goede relatie tussen vrije worpen en spelhervattingen	0 0 0 0 0 0
C Past indien mogelijk de voordeelregel toe	0 0 0 0 0 0
C Treedt correct op bij wangedrag	0 0 0 0 0 0
Aandachtspunten voor de cursist/begeleider:	
Afhandelen van formaliteiten	
A Houdt de scores bij	0 0 0 0 0 0
0 Vult het scheidsrechtersdeel van het wedstrijdformulier correct in	0 0 0 0 0 0
Aandachtspunten voor de cursist/begeleider:	
Burgerschapscompetentie	
C Gaat correct om met alle betrokkenen (positief naar coaches/leiders, publiek o.a.)	0 0 0 0 0 0
D Vertoont voorbeeldgedrag	0 0 0 0 0 0
Aandachtspunten voor de cursist/begeleider:	
Leercompetentie	
D Reflecteert op het eigen handelen d.m.v. van feedback en het vragen advies	0 0 0 0 0 0
Aandachtspunten voor de cursist/begeleider:	

Algemene opmerkingen verenigingsbegeleider:

Naam verenigingsbegeleider:

Handtekening cursist:

BIJLAGE 4: TOETSPLAN VAN DE KWALIFICATIE JEUGDSSCHEIDSRECHTER

Dit toetsplan en de bijbehorende PVB-beschrijvingen zijn vastgesteld door de toetsingscommissie in juni 2012

Deelkwalificatie

Leiden van jeugdwedstrijden (KSA 2.1)

1. Competenties

De volgende competenties worden getoetst in de volgende context:

Jeugdwedstrijden in de eigen vereniging op laag of beginnend niveau in het breedtekorfbal onder begeleiding van een verenigingsbegeleider.

Vorbereiden op wedstrijden

De jeugdscheidsrechter is in staat om op adequate wijze zich voor te bereiden op wedstrijden.

Toepassen van de spelregels

De jeugdscheidsrechter is in staat om op adequate wijze hoofdregels toe te passen.

Begeleiden van wedstrijden

De jeugdscheidsrechter is in staat op adequate wijze het verloop van wedstrijden te begeleiden en om te gaan met spelers en coaches

Afhandelen van formaliteiten

De jeugdscheidsrechter is in staat om op adequate wijze formaliteiten van de wedstrijd af te handelen.

Burgerschapscompetenties

De jeugdscheidsrechter is in staat om op adequate wijze het goede voorbeeld te geven.

Leercompetentie

De jeugdscheidsrechter is in staat om op adequate wijze te werken aan de eigen ontwikkeling als scheidsrechter.

2. Algemene eisen aan de kandidaten

Kandidaten dienen bij toelating van de PVB:

- Lid te zijn van het KNKV.
- In het bezit te zijn van de Basismodule A of B.
- Voldaan te hebben aan de financiële verplichtingen voortvloeiende uit de PVB.
- Bij het leiden van E- en F-wedstrijden de leeftijd van 15 jaar bereikt te hebben (geboortedatum).
- Bij het leiden van B-, C- en D-wedstrijden de leeftijd van 16 jaar bereikt te hebben (geboortedatum).

3. PVB (Proeve van Bekwaamheid)

De PVB-beschrijving is beschikbaar via de afdeling opleidingen van het KNKV-bondsbureau te Zeist. Zie tevens de relevante pagina's van deze cursisten map.

3.1 Overzicht onderdelen PVB

	Titel PVB/ Competenties*	Portfoliobeoordeling	Praktijkbeoordeling		
			Planninginterview	Praktijk	Reflectie-interview
2.1	Leiden van wedstrijden				
	- voorbereiden op wedstrijden	X		X	
	- begeleiden van wedstrijden	X		X	
	- toepassen spelregels	X		X	
	- afhandelen van formaliteiten	X		x	

* In alle PVB's worden de burgerschap- en leercompetenties getoetst.

3.2 Organisatie

De kandidaat overhandigt voor aanvang van de PVB aan de PVB-beoordelaar een portfolio met daarin de ingevulde begeleidingsformulieren die betrekking hebben op de wedstrijden die zijn gefloten.

4 Instructies voor kandidaten

De kandidaat schrijft zich in voor de PVB conform de PVB-beschrijving. Het aantal herkansingen staat vermeld in de PVB-beschrijving.

5 Instructies voor PVB-beoordelaars

Voor de portfoliobeoordeling ontvangt de PVB-beoordelaar het portfolio van de kandidaat. De PVB-beoordelaar vult het PVB-protocol volledig in en stelt het complete portfolio binnen 3 werkdagen ter beschikking van de van toepassing zijnde DWO of het bondsbureau ter attentie van de toetsingscommissie.

6 Toetsreglement

De bepalingen uit het Toetsreglement Sport zijn van toepassing op dit toetsplan.

7 Toetsingscommissie en Commissie van Beroep voor de Toetsing

De toetsingscommissie, ingesteld door het KNKV bestaat uit:

- Voorzitter van de desbetreffende DWO (District Werkgroep Opleidingen)
- Productmanager Opleidingen bondsbureau, ambtelijk secretaris

Als Commissie van Beroep voor de Toetsing, ingesteld door het KNKV, fungeren de verantwoordelijke DB-leden opleidingen binnen de districten.

PVB-beschrijving Jeugdscheidsrechter

Leiden van wedstrijden

PVB-beschrijving KSA 2.1

1. Opdracht

Uw opdracht bestaat uit het samenstellen van een portfolio waarmee u aantoont wedstrijden te kunnen leiden in de eigen vereniging op laag of beginnend niveau in het breedtekorfbal onder begeleiding van een verenigingsbegeleider.

2. Doelstellingen

U wordt beoordeeld op de beheersing van de volgende competenties.

- Voorbereiden op wedstrijden
- Toepassen van spelregels
- Begeleiden van wedstrijden
- Omgaan met spelers en coaches/leiders
- Afhandelen van formaliteiten
- Burgerschapscompetentie
- Leercompetentie

(Een uitgebreide toelichting van de competenties is te vinden in het Toetsplan van de kwalificatie jeugdscheidsrechter)

3. Onderdelen PVB en tijdsduur

De PVB bestaat uit één onderdeel.

Portfoliobeoordeling:

Door middel van het portfolio dient u aan te tonen dat u in staat bent op adequate wijze zich voor te bereiden op en het leiden en afhandelen van wedstrijden in de eigen vereniging op laag of beginnend niveau in de breedteport onder begeleiding van een verenigingsbegeleider.

(Voor criteria ten aanzien van de inhoud van het portfolio, zie het PVB-protocol op de betreffende pagina's).

4. Deelnamecondities

U kunt uw portfolio ter beoordeling aanbieden als het naar uw mening voldoet aan de beoordelingscriteria en er bewijzen inzitten van het voorbereiden op wedstrijden, toepassen van spelregels, begeleiden van wedstrijden, omgaan met spelers en coaches/leiders en afhandelen van formaliteiten van tenminste drie wedstrijden in de eigen vereniging op laag of beginnend niveau in het jeugdbreedtekorfbal onder begeleiding van een verenigingsbegeleider.

5. Afnamecondities

Nadat enkele wedstrijden zijn gefloten (dat zijn er tenminste drie) en de verenigingsbegeleider is van oordeel dat de cursist "op niveau" is dan vraagt de verenigingsbegeleider aan de DWO van het district, waartoe de vereniging behoort om een PVB-beoordelaar. De PVB-beoordelaar is een functionaris van het KNKV en is geen lid van de vereniging van de cursist.

6. Locatie

Niet van toepassing.

7. Hulpmiddelen kandidaat

U maakt gebruik van alle voorgeschreven en toegestane scheidsrechterattributen en overige hulpmiddelen.

8. PVB-beoordelaar

8.1 Aantal PVB-beoordelaars per onderdeel

Portfoliobeoordeling: één PVB-beoordelaar.

8.2 Taken PVB-beoordelaar portfoliobeoordeling

- Beoordeelt het portfolio.
- Bepaalt het voorlopige resultaat en geeft, indien door u gewenst, feedback aan de kandidaat.
- Beoordeelt de PVB en vult het PVB-protocol in en maakt daarmee het portfolio compleet.

9. Taken overige betrokkenen

De bij het afnemen van de PVB aanwezige verenigingsbegeleider heeft een adviserende rol; overige aanwezige personen spelen geen rol bij het afnemen van de PVB.

10. Richtlijnen

10.1 Informatieverstrekking

Op de site van het KNKV is alle informatie over de PVB te vinden en te downloaden.

10.2 Inschrijfprocedure

U schrijft zich in voor de PVB middels het door uw verenigingsbegeleider aanvragen van een PVB-beoordelaar bij de districtswerkgroep opleidingen (DWO), waartoe uw vereniging behoort. De DWO treedt op namens de toetsingscommissie en bevestigt de ontvangst de aanmelding voor de PVB.

10.3 Voorbereiding kandidaat

Niet van toepassing.

10.4 Beoordelingen

Beoordeling geschiedt aan de hand van de beoordelingscriteria die zijn opgenomen in het protocol. Wanneer zich tijdens de PVB-wedstrijd bepaalde situaties niet voordoen, maar wel voorkomen op het PVB-protocol kan de PVB-beoordelaar in de begeleidingsrapporten nazien of dit tijdens eerdere wedstrijden wel is voorgekomen en hoe op dit onderdeel is gescoord. Bij het ontbreken kan de cursist in het interview na de wedstrijd op dit punt worden "bevraagd" en kan het desbetreffende onderdeel als voldoende worden aangegeven op het PVB-protocol.

10.5 Normering

Om te slagen moet de portfoliobeoordeling voldoende zijn. Zie het protocol PVB KSA 2.1. Leiden van wedstrijden.

10.6 Uitslag

De DWO/toetsingscommissie stelt de uitslag schriftelijk vast en bericht u binnen vijftien werkdagen na het doen van de PVB.

10.7 Herkansing

Bovenstaande richtlijnen zijn ook van toepassing op een herkansing (tweede examen) .. Het aantal herkansingen voor de portfoliobeoordeling is maximaal één. In totaal heeft u dus twee kansen om de PVB 2.1 te halen waarbij geldt dat er niet langer dan 1 jaar mag zitten tussen de eerste aanlevering van het portfolio en de laatste herkansing.

10.8 Bijlage

Protocol voor de portfoliobeoordeling.

Protocol PVB KSA 2.1 Leiden van wedstrijden – Praktijk/Portfoliobeoordeling

Naam kandidaat:	Datum:
	PVB-beoordelaar:
Deelnamecondities en voorbereiding kandidaat	
☐ Portfolio bevat bewijzen van het leiden van wedstrijden van tenminste drie wedstrijden in de eigen vereniging op laag of beginnend niveau in het jeugdbreedtekorfbal onder begeleiding van een verenigingsbegeleider. De bewijzen zijn afkomstig van de cursist en van de verenigingsbegeleider, die de cursist in de praktijk begeleidt.	
Wedstrijd	

Voorbereiden op wedstrijden					
Beoordelingscriteria		zwak	goed	Gevonden bewijzen (of het weglaten daarvan) waarop score is gebaseerd	
				Maximaal 1 score "zwak" toegestaan	
1	Is op tijd aanwezig				
2	Draagt voorgeschreven schoeisel/kleding				
3	Zorgt zelf voor de juiste scheidsrechterattributen				
4	Controleert veld en wedstrijdattributen				
5	Overlegt met coaches/leiders van de teams				
Eindbeoordeling van dit onderdeel				Voldoende /onvoldoende	

Begeleiden van wedstrijden						
Beoordelingscriteria		zwak	wisselend	goed	n.v.t.	Maximaal 1 score "zwak" of "wisselend" toegestaan (zwak = structurele fout) (wisselend = herhaaldelijke fout)
6	Kiest positie die goede waarneming mogelijk maakt					
7	Onderbreekt het spel als de veiligheid in geding is					
8	Communiceert door middel van fluit, stem en gebaren					
9	Geeft spelbevorderende aanwijzingen					
10	Biedt spelers gelegenheid tot het met elkaar kennismaken					
11	Verplaatst zich in belevingswereld spelers					
12	Stimuleert respectvolle omgang					
13	Legt desgewenst de reden van het fluiten uit					
14	Geeft aanwijzingen in verband met veiligheid					
Eindbeoordeling van dit onderdeel				Voldoende /onvoldoende		

Toepassen van de spelregels						
Beoordelingscriteria		zwak	wisselend	goed	n.v.t.	Maximaal 1 score "zwak" of "wisselend" toegestaan (zwak = structurele fout) (wisselend = herhaaldelijke fout)
15	Start wedstrijd volgens de regels					
16	Past de regel "verdedigd doelen" goed toe					
17	Past de regel "lopen" goed toe					
18	Past de regel "ongeoorloofd lichamelijk contact" goed toe					
19	Kent strafwerpen terecht toe					
20	Hanteert een goede relatie tussen vrije worpen en spelhervattingen					
21	Past indien mogelijk de voordeelregel toe					
22	Treedt correct op bij wangedrag					
23	Past overige spelregels wel / niet toe					
Eindbeoordeling van dit onderdeel				Voldoende /onvoldoende		

Afhandelen van de formaliteiten				
Beoordelingscriteria		zwak	Goed	<i>Gevonden bewijzen (of het weglaten daarvan) waarop score is gebaseerd</i> Geen score "zwak" toegestaan
24	Houdt de scores bij			
25	Vult het scheidsrechtersdeel van het wedstrijdformulier correct in			
Eindbeoordeling van dit onderdeel			Voldoende /onvoldoende	

Burgerschapscompetenties				
Beoordelingscriteria		zwak	Goed	<i>Gevonden bewijzen (of het weglaten daarvan) waarop score is gebaseerd</i> Geen score "zwak" toegestaan
26	Gaat correct om met alle betrokkenen			
27	Vertoont voorbeeldgedrag			
Eindbeoordeling van dit onderdeel			Voldoende /onvoldoende	

Leercompetenties				
Beoordelingscriteria		zwak	goed	Gevonden bewijzen (of het weglaten daarvan) waarop score is gebaseerd
28	Reflecteert op eigen handelen d.m.v. feedback en het vragen van advies			Geen score "zwak" toegestaan
Eindbeoordeling van dit onderdeel			Voldoende /onvoldoende	

Resultaat van de portfoliobeoordeling	
<p>Portfolio bevat bewijzen van het leiden van wedstrijden van tenminste drie wedstrijden in de eigen vereniging op laag of beginnend niveau in het breedtekorfbal onder begeleiding van een verenigingsbegeleider. De bewijzen bestaan uit de begeleidingsformulieren van de cursist en de verenigingsbegeleider, die de cursist in de praktijk begeleidt en een aanwezigheidsverklaring van de startersbijeenkomst</p> <p>Portfolio bevat protocol PVB KSA 2.1 Leiden van praktijkwedstrijd door de cursist in aanwezigheid van zijn verenigingsbegeleider en een PVB-beoordelaar van het KNKV.</p> <p>De PVB-beoordelaar stelt vast dat het portfolio compleet is en dat alle onderdelen van het PVB-protocol voldoende zijn.</p>	<p><i>Eventuele toelichting:</i></p>
Handtekening PVB-beoordelaar	
Akkoord toetsingscommissie	<p>Naam:</p> <p>Datum:</p> <p>Handtekening:</p>

Toelichting over de gehanteerde criteria:

- Er wordt een "wisselend" gescoord als de kandidaat een aantal malen, maar niet structureel, een onderdeel niet juist beoordeelt. En daarnaast dat betreffende onderdeel ook een aantal malen goed. Een incidentele fout wordt dus niet als "wisselend" of "zwak" aangemerkt.
- Bij het onderdeel "spelregels" mag maximaal één aspect als "zwak" worden aangemerkt. Als meerdere aspecten van dit onderdeel "zwak" zijn, of als daarnaast ook aspecten als "wisselend" zijn beoordeeld, heeft de kandidaat op het onderdeel "spelregels" onvoldoende gescoord.
- Bij het onderdeel "spelregels" mogen maximaal twee aspecten als "wisselend" worden aangemerkt. Als er meer aspecten van dit onderdeel "wisselend" zijn, of als daarnaast ook aspecten als "zwak" zijn aangemerkt, heeft de kandidaat op het onderdeel "spelregels" onvoldoende gescoord.

Wanneer is een kandidaat geslaagd?

Een kandidaat die voor de **eerste** ronde examen doet:

- a. Is geslaagd als alle zes de onderdelen volgens criteria voldoende zijn.
- b. Is gezakt als vier of meer onderdelen volgens criteria onvoldoende zijn.
- c. Krijgt een tweede kans in alle overige gevallen.

Een kandidaat die voor de **tweede** ronde examen doet:

- a. Is geslaagd als alle zes de onderdelen volgens criteria voldoende zijn.
- b. Is gezakt in alle overige situaties.
- c. Kandidaten die voor de tweede ronde zakken, dienen indien gewenst en aanbevolen het gehele traject opnieuw te volgen.